

Isabelle Faust

Violí

4

DIUMENGE, 24 D'ABRIL DE 2016 – 17.00 h

Palau 100 Bach

Sala de Concerts

Programa

Johann Sebastian Bach: integral de les *Sonates*
i *partites per a violí sol*

I		II	
<i>Sonata núm. 1, en Sol menor, BWV 1001</i>	18'	<i>Partita núm. 3, en Mi major, BWV 1006</i>	20'
Adagio - Fuga. Allegro - Siciliano - Presto		Prélude - Loure - Gavotte en Rondeau - Menuett I - Menuett II - Bourrée - Gigue	
<i>Partita núm. 1, en Si menor, BWV 1002</i>	28'	<i>Sonata núm. 3, en Do major, BWV 1005</i>	22'
Allemande - Double - Courante - Double. Presto - Sarabande - Double - Tempo de Bourrée - Double		Adagio - Fuga. Alla breve - Largo - Allegro assai	
<i>Sonata núm. 2, en La menor, BWV 1003</i>	24'	<i>Partita núm. 2, en Re menor, BWV 1004</i>	28'
Grave - Fuga - Andante - Allegro		Allemande - Courante - Sarabande - Gigue - Chaconne	

Comentari

Les tres *Sonates* i tres *Partites* per a violí sol (BWV 1001 a 1006), acabades el 1720, representen un punt culminant entre les composicions de J. S. Bach per a un sol instrument. Encara que abans de Bach el violí ja havia estat tractat de forma polifònica a Itàlia i a Alemanya (H. Biber, J. P. Westhoff i J. J. Walther), no hi ha cap comparació possible amb allò que Bach aconseguí: a més d'arribar al límit de les possibilitats del violí, també assolí un nivell insuperable de grandesa, no només en el terreny melòdic, sinó també com a transmissor de l'expressivitat harmònica, fins al punt de fer allò que semblava impossible, escriure fugues a quatre veus. El coneixement que Bach tenia de la tècnica del violí formava part del seu atavisme familiar. El seu pare i el seu avi foren violinistes i ell mateix obtingué una plaça de violinista a Weimar. Finalment, en l'ambient propici de Köthen, va poder aprofundir el seu coneixement del violí amb obres del nivell del seu geni excepcional.

Després de la mort de Bach, el manuscrit original va passar de les mans d'Anna Magdalena a Johann Christoff Friedrich Bach, que el va llegar al seu darrer descendent masculí: Wilhelm Friedrich Ernst, el qual el donà a la seva germana Louisa. Finalment va ser descobert per G. Pölschau, en un estat molt precari, a Sant Petersburg, en una pila de solfes velles a punt de ser utilitzades, segons que sembla, com a paper per embolicar.

També en coneixem dues altres fonts, un manuscrit del mateix Bach, del període de Leipzig, adquirit per Pölschau a la Biblioteca Reial de Berlín, i un altre, copiat per l'alumne de Bach J. P. Kellner, ben conservat malgrat que hi manca la *Partita en Si menor*. Des del 1879 els tres manuscrits són propietat de la Bach Gesellschaft.

La primera edició impresa data del 1802 (Simrock, Bonn), seguida per la de Ferdinand David (Leipzig, 1843). L'edició de Robert Schumann, basada en la de David (Breitkopf and Härtel, 1854), conté un acompanyament pianístic afegit, cosa que demostra la incomprensió que els romàntics tenien de l'autèntic sentit d'aquestes obres. Finalment, l'edició Joachim-Moser, del 1909, dos anys després de la mort del gran violinista Joseph Joachim, va ser la primera basada en el manuscrit original.

Les *Sei Solo – a violino senza Basso accompagnato*, segons que Bach les anomenà, estan formades per tres sonates i tres partites alternades. Les sonates segueixen el model de la *sonata da chiesa* i les partites el de la suite de danses barroca. Tant els elements melòdics lineals com els acords simultanis o arpegiats, estan impregnats de polifonia real o latent, que sovint demana la cooperació de l'audició interior. Cal dir també que aquestes obres van

servir d'arquetip per a les composicions per a violí sol de compositors del segle xx, com Eugène Ysaÿe, Béla Bartók o Paul Hindemith.

L'ordre escollit per a aquest recital comença amb la *Sonata núm. 1, en Sol menor* i conclou amb la *Partita núm. 2, en Re menor*, que culmina amb una de les peces més cèlebres de la literatura violinística, la immensa "Chaconne".

La *Sonata en Sol menor* respon al paradigma de la *sonata da chiesa*, lent-ràpid-lent-ràpid. Són particularment emotius els dos moviments lents, el majestuós "Adagio" de la introducció i el subtil "Siciliano", que recorda una idíl·lica escena nadalenca. L'extensa fuga del segon moviment, de 94 compassos, va merèixer ser transcrita pel mateix Bach per a orgue i llaüt.

El moviment conclusiu de la *Partita en Re menor*, de 257 compassos, és un dels cims de la literatura violinística de tots els temps. És format per un conjunt de variacions, sobre la base d'un esquema harmònic derivat d'un simple baix de quatre compassos (Re-Do diesi-Re-Si bemoll-Sol-La-Do diesi-Re) segons els principis de la dansa d'origen espanyol de la xacona. Generalment, cada variació s'aparella amb la següent, que realça subtilment el contingut de l'anterior. Cap a la meitat del moviment, Bach modula a Re major, però retorna al mode menor en els darrers 49 compassos.

Lluís Millet i Loras, musicògraf

Isabelle Faust, violí

Captiva els oients amb les seves interpretacions commovedores, basades en un coneixement profund del context històric de les obres i la seva preocupació per l'aprenentatge actual.

De ben joveneta va guanyar els prestigiosos concursos Leopold Mozart i Paganini i va ser convidada a actuar amb les orquestres més importants del món, incloent-hi la Filharmònica de Berlín, Orchestra of the Age of Enlightenment, simfòniques de Boston i NHK del Japó. Actualment és una de les violinistes més reclamades del món.

Isabelle Faust interpreta un ampli repertori, que va de Johann Sebastian Bach als compositors contemporanis, com Ligeti, Lachenmann i Widmann. Sempre disposada a explorar nous horitzons musicals, Isabelle Faust se sent igual de còmoda en la música de cambra i com a solista amb grans orquestres o *ensembles* d'interpretació amb criteris històrics. Com a mostra de la seva versatilitat, a més del seu mestratge amb els grans concerts simfònics per a violí, Isabelle Faust també interpreta obres com *Kakfa fragments* de Kurtág amb la soprano Christine Schäfer, o els quintets de clarinet de Brahms i Mozart amb instruments d'època.

En el decurs de la seva carrera, Isabelle Faust ha actuat habitualment amb els directors més importants, entre els quals Frans Brüggen, Mariss Jansons, Giovanni Antonini, Philippe Herreweghe, Daniel Harding i Bernard Haitink.

Durant els darrers anys de Claudio Abbado, Isabelle Faust va desenvolupar-hi una estreta relació i va actuar i enregistrar sota la seva batuta. El seu disc dels *Concerts per a violí* de Beethoven i Berg amb l'Orquestra Mozart va rebre els guardons Diapason d'Or (França), Echo Klassik (Alemanya), Premi Gramophone 2012 (Regne Unit) i el Premi de l'Acadèmia del Disc (el Japó).

Ha enregistrat nombrosos discos per a Harmoni Mundi, amb el seu company en recital Alexander Melnikov. Entre aquests àlbums figura el seu darrer CD de *Sonates* de Brahms, per a violí i piano, que va sortir al mercat la tardor del 2015. Així mateix, la segona entrega de la Trilogia Schumann –enregistrada amb Alexander Melnikov, Jean-Guihen Queyras, Freiburger Barockorchester, i direcció de Pablo Heras-Casado–, amb el *Concert per a piano* i el *Trio per a piano núm. 2, op. 63*– que va ser llançat l'agost de l'any passat. La tercera i darrera part, amb el *Concert per a violoncel* i el *Trio per a piano núm. 1*, serà editat aquest 2016.

Isabelle Faust toca l'Stradivarius "Bella Dorment" (1704), cedit amablement per l'L-Bank Baden-Württemberg.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Palau de la Música Catalana
C/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel. 93 295 72 00

Troba'ns a:
www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

